

הלכות שבת סימן שנ"ט שם

שנ"ט דין רחבה שאחורי הבתים, וכו' סעיף א' אחד:

א (א) *רחבה שאחורי הבתים יתרה על בית-סאתים (ב) ולא הקפה לדירה, אין מטלטלין בה אלא דעקר סכרא דבעל תוספת-שבת לא בריך לי: וכי אם הקיפו לדירה מאי הוי, הלא מפל מקום עקשו אינו ראוי לתשמיש הבית, מי עדיף מנתמלא קרפף שהקף לדירה מים שאינם ראויים לתשמיש, אף-על-גב דהמחיצות קנימות והקפו לדירה, אף-על-פיר-כן אסור, ואפשר שהוא הדין בגדול דידן: ואפלו אם נחילט בקרבי בעל תוספת-שבת, הינו בשפגל הבית או נסתם הפתח מאליה, הא בהפילו לבית בבקנה או סתם הפתח בינדים ומטעם דאין לו צורך להשתמש, בודאי בטיל הקרפף משם דירה אף-על-פי שהמחיצות קנימות, וכמו בקרפף שגורע שנתבטל המחיצות, וכמו בסעיף ו, שבבגן מחיצה תלשה מבטל מחיצה הישנה אף-על-גב דעומדת עדין, משום שאין דעתו להשתמש בה, והכי נמי בענינו, וצריך עיון:

שם דין הקף מחיצות לשבת, וכו' ג' סעיפים:

א (א) *יחיד ששבת בבקעה והקיף מחיצות (ב) גרועות, (ב) *כגון (ג) שתי בלא ערב (ג) או ערב בלא

באר היטב

(ב) גרועות. אבל מחיצות גמורות מטר אפלו יותר מסאתים, דהקפו לדירה, שהרי הקיפום לדור בהם בשבת, רש"י: (ג) שתי. כגון שגנע קנים פחות

משנה ברורה

לאסורו. ולא אמרינן כיון שהקרפף הטר פעם אחת אינו חוזר לאסורו. כתבו הפוסקים^{טו}, (טו) דאם אחד מצדי הקרפף הוא כחל של בית והנה פתח וילבסוף הקף ונפל הפתח, אף-על-גב דנשארו כוחלי גנאי שבבית והם סותמים הקרפף, אף-על-פיר-כן נאסר הקרפף, שהרי מחיצות הפנימיות לתדרים הפנימיים נעשו ולא לעשות כחל לקרפף, ולא דמי למחיצות חיצוניות, שלזה ילנה נעשו:

א (א) רחבה שאחורי הבתים. דרך זה היה להניח שטח מקום פנוי לפני הבתים ואחורי הבתים; אותו שלפני הבתים קרוי חצר, ואותו שלאחורי הבתים קרוי בשם רחבה, והנה דרך להקיפו במחיצות. והנה אותו חלק הקרוי בשם חצר בודאי הקפה לדירה, שדרך לעשות שם כל תשמישי הבית, ועל-כן אפלו אם הוא יתר מבית-סאתים, ואפלו עשנה כורין, מטר לטלטל בכלו, (ב) ואף מהבית לתוכו [אם הוא דחד גברא או של שנים וערבו יחד], דרשות אחד הוא; אכן רחבה, מסתמא לא הקפה לדירה, שאין דרך להשתמש שם תשמישי הבית כל-כף, ועל-כן דינו כקרפף לענין יתר מבית-סאתים [קרפף הוא מה שעושין רחוק מהעיר מקום מקף מחיצות להניח שם עצים וכהאי גוונא]. ועתה נבאר דברי השלחן-ערוך: רחבה שאחורי וכו', והינו שהקיף השטח הפנוי הזה בשלש מחיצות והסמיך אותם לחלל ביתו: (ב) ולא הקפה לדירה. שלא פתח בהכחל פתח להרחבה קדם שהקיפה: (ג) אלא בארבע אמות. כיון שאר קרפף שלא הקפו לדירה, ויבדלעיל בסימן שנח סעיף א, וכל-שכן שאסור לטלטל ממנה לבית; אבל אם אין בהקפה רק סאתים, (ג) אין לה דין קרפף ומטר לטלטל ממנה אפלו לבית, לפי שאינה רשות מחלקת מן הבית לגמרי כמו קרפף, אף-על-פי שלא הקפו לדירה: (ד) אפלו אם יש גרן וכו'. רוצה לומר, אפלו אם היה גרן אחורי ביתו קדם שהקפו השלש מחיצות, אין אומרים שבשביל הגרן נפתח פתח בכחל הבית ואין כאן פתח לרחבה, אלא סתמא ממנה לביתו: (ה) בתצורות שאחורי הבתים. הינו רחבה דלעיל: (טו) גס-כן מטר עד סאתים^{טז}, וכדלקמן בסימן שסב סעיף ה, ונקט בקעה, לא שמועין דאפלו בבקעה שאין מצוי לו משה לעשות מחיצות מעלות, אפלו הכי החמירו רבנן ואסרו אם הוא מחזיק יותר מסאתים: (ב) כגון שתי וכו'. הינו, כגון שגנע קנים בקרע (ג) פחות פחות משלשה טפחים זה אצל זה^{טז}. ומכל מקום מירי שתקועים בארץ בחזק שלא ינידו הרוח, דאי לא הוי לא נחשב למחיצה כלל^{טז}, כמו שכתב בסימן שסב סעיף א: (ג) או ערב בלא שתי. כגון שהקיף כמה תבליים זה למעלה מזה ואין בין חלל לחלל שלשה טפחים. ועין בספר גאון-יעקב שהביא משם הנשכח והריטב"א, שהוא הדין

באר הלכה

עין שם. ולפי זה נראה שהוא הדין היכי שלא היה בה בית-דירה, אלא פתח לו פתח ואחר-כך הקיפו דגס-כן סגי, ונסתם הפתח, ולא יצא הקרפף מהתרו. אלא דעקר סכרא דבעל תוספת-שבת לא בריך לי: וכי אם הקיפו לדירה מאי הוי, הלא מפל מקום עקשו אינו ראוי לתשמיש הבית, מי עדיף מנתמלא קרפף שהקף לדירה מים שאינם ראויים לתשמיש, אף-על-גב דהמחיצות קנימות והקפו לדירה, אף-על-פיר-כן אסור, ואפשר שהוא הדין בגדול דידן: ואפלו אם נחילט בקרבי בעל תוספת-שבת, הינו בשפגל הבית או נסתם הפתח מאליה, הא בהפילו לבית בבקנה או סתם הפתח בינדים ומטעם דאין לו צורך להשתמש, בודאי בטיל הקרפף משם דירה אף-על-פי שהמחיצות קנימות, וכמו בקרפף שגורע שנתבטל המחיצות, וכמו בסעיף ו, שבבגן מחיצה תלשה מבטל מחיצה הישנה אף-על-גב דעומדת עדין, משום שאין דעתו להשתמש בה, והכי נמי בענינו, וצריך עיון:

* רחבה וכו'. דע, דארכובה שמות יש בענין זה: פרמלית, קרפף, רחבה, חצר. פרמלית דבר-תורה הוא בהקעה שאין הלוף לרבים: פרמלית דרבנן הוא קרפף יותר מבית-סאתים שלא הקפו לדירה, דמן הדין רשות-יחיד גמור הוא ומדרבנן הוי פרמלית ומכל מקום מטלטלין מזה לזה בשפות [מוארבע אמות, כבסימן שמו סעיף ג, אבל מקרפף זה לחצר אסור, כבסימן שעב סעיף א]. ושם קרפף כולל, בין אם הוא יתר מסאתים או בית-סאתים, הקפה לדירה או לא הקפה לדירה, הכל בשם זה נקרא, אלא שחלוקין בדינים. רחבה שאחורי הבתים, אם הוא יתר מבית-סאתים הוא גס-כן פרמלית דרבנן אם לא הקפה לדירה. חצר שלפני הבתים היא בודאי הקפה לדירה, ועל-כך אף כמה כורין, רשות-היחיד גמור הוא אף מדרבנן. קרפף שהוא רק בית סאתים מצמצם ולא הקפו לדירה, אף שקרפף מקרי, מכל מקום מטר לטלטל בכלו, ואף לחצר מטר, אבל לבית אסור, וכן לפרמלית או לקרפף יתר מבית סאתים גס-כן אסור אפלו אם הוא דחד גברא. קרפף יתר מבית-סאתים שהקפה לדירה [ואפלו אם הוא מחזיק כמה כורין גס-כן הכי הוא] או שהוא פחות מבית-סאתים ולא הקפה לדירה, אפלו לבית מטר^{טז} לטלטל, והוא חשיב כחצר שהקפה לדירה, וכל-שכן רחבה שהקפה לדירה בודאי דינא הכי. רחבה שהיא כבית-סאתים מצמצם^{טז}, אף שלא הקפה לדירה, מכל מקום מטר לטלטל אף ממנה לבית. כל זה הוא מדברי הפרי-מגדים במשפצות-נהב:

* כגון שתי בלא ערב וכו'. עין בתוספת-שבת שמעבד לומר, דאם הוי שלש מחיצות מעלות, דמן התורה הוי רשות-היחיד גמור, אפלו אם המחיצה הרביעית הוא שתי או ערב לכו נמי סגי בכי, ושרי לטלטל אפלו מחלקת

נפתח לרחבה, והרי היא מקף לדירה ומטר לטלטל בכלה ואפלו

א (א) יחיד ששבת בבקעה. הוא הדין (ב) דאפלו במקום ישוב לא שמועין דאפלו בבקעה שאין מצוי לו משה לעשות מחיצות מעלות, אפלו הכי החמירו רבנן ואסרו אם הוא מחזיק יותר מסאתים: (ב) כגון שתי וכו'. הינו, כגון שגנע קנים בקרע (ג) פחות פחות משלשה טפחים זה אצל זה^{טז}. ומכל מקום מירי שתקועים בארץ בחזק שלא ינידו הרוח, דאי לא הוי לא נחשב למחיצה כלל^{טז}, כמו שכתב בסימן שסב סעיף א: (ג) או ערב בלא שתי. כגון שהקיף כמה תבליים זה למעלה מזה ואין בין חלל לחלל שלשה טפחים. ועין בספר גאון-יעקב שהביא משם הנשכח והריטב"א, שהוא הדין

שער הציור

(טו) מגן-אברהם סעיף-קט"ו ה בשם הפרי"ט, וכן במאר בש"ס להקרא לגרסתו ולפרוש רש"י ואור ורוע ורשכ"א וריטב"א, וכבר העיר זה שם הגאון אברהם: (ב) פרי-מגדים: (ג) מגן-אברהם וש"א בשם הריטב"א: (ד) תוספת-שבת, ותמה על העלת-שבת שכתב בהפך מזה: (ז) מגן-אברהם, וכנתנו למעוטי אם העמידם בסמוך זה אצל זה, אף שהוא שתי לכו נחשב מחיצה מעלה, וכן לענין ערב פי האי גוונא. ועין בפרי-מגדים בסימן שסג שמעבד דבמחיצה של שתי ופשה קנה אחת למעלה לתבר תקנים, הוי מחיצה מעלה ומטר אפלו יותר מבית-סאתים^{טז}:

הלכות שַׁבַּת סִימָן שְׁנַט שֵׁם

ביאורים ומוספים

כתב החזו"א (א"ח סי' עז ס"ק א) שאינה נחשבת מחיצה גרועה. ובשונה הלכות (ס"ד) הוסיף, שבאופן זה גם במחיצת ערב אינה נחשבת מחיצה גרועה. וראה מה שכתב המשנ"ב להלן (ס"ק ג) בשם הריטב"א.

[משנ"ב שם]

דאי לאו הכי לא נחשב למחיצה קללה.

3) ודעת החזו"א (שם ס"ק ו), שהיינו דוקא אם הרוח מנידה אותם עד כדי שהם מתרחקים זה מזה ג' טפחים, שאז כשהם נדים בטלה המחיצה, ולכן גם בזמן שאינם נדים אינה נחשבת למחיצה. וראה מה שכתבנו בזה לקמן סי' שסב ס"ק ז.

[שעה"צ ס"ק ב]

דבמחיצה של שתי נפשות קנה אחת למעלה לחבר הקנים, הרי מחיצה מעלה ומקטר אפלו יותר מבית סאתים⁴.

4) וכתב שם (משב"ז ס"ק א), שכמו כן אם העמיד קנה אחד של שתי בכל רוח, וחבר אליו קנים או חבלים בערב, נחשב למחיצה מעולה כדין שתי וערב. והחזו"א (א"ח סי' עז ס"ק ד) תמה על דבריו, שבגמרא מבואר שכדי שיחשב למחיצת שתי וערב, צריך שהיה לשתי ולערב לכל אחד בפני עצמו דין מחיצה על ידי לבוד. ועוד תמה, שהרי בכל מחיצת ערב יש עמודי שתי שמעמידים את החבלים שמתח בערב. וכתב שאי אפשר לעשות מדברי הפמ"ג שום סוף להקל.

ואם עשו מחיצות שתי וערב שעומדות סמוכות זו לזו ואינן נוגעות זו בזו, כתב החזו"א (שם) שאם אינן רחוקות זו מזו ג' טפחים הריהן נחשבות כמחיצה אחת של שתי וערב.

ובאופן שעשו את החמשה טפחים העליונים של המחיצה בשתי וערב, החמשה טפחים התחתונים בשתי לחוד, כתב החזו"א (שם) שנחשבת מחיצה מעולה ומועיל מדין פרוץ כעמוד. ואין כאן חסרון של בקיעת גדיים, כיון שאין בין הקנים של השתי ג' טפחים.

ואם העמיד הרבה קנים סמוכים זה לזה בשתי, עד שנמצא שיש קנים כנגד כל אור שבין

הקנים כזה

וכולם סמוכים זה לזה בפחות מג'

טפחים, כתב החזו"א

(שם) שמועיל הדבר,

ואינו נחשב כמחיצה

של שתי לחוד, כיון

שלמקום המוקף אין

אור מגולה חוצה לו.

ולענין צורת הפתח

האם היא נחשבת

למחיצה גרועה, כתב

הפמ"ג (סי' שסב א"א

סי' יז) שאם סביב המקום המוקף יש מחיצות והעמוד מרובה הפרוץ, ובמקום הפרצות עשו צורת הפתח, הרי זה נחשב כמחיצה מעולה ועדיף ממחיצת שתי או ערב. ומשמע מדבריו שאם אין העמוד מרובה אלא יש צורת הפתח סביב רוב ההיקף, הריהי נחשבת מחיצה גרועה כמחיצת שתי או ערב. [ומבואר מדבריו שמחיצת שתי אינה מעילה גם כשהעמוד מרובה במחיצה גמורה, וראה מה שכתבנו בביה"ל ד"ה כגון שתי, דעת החזו"א בזה].

[משנ"ב ס"ק קא]

קתבו הפוסקים⁵⁰.

50) ראה מה שכתבנו בביה"ל לעיל ס"ב ד"ה מביתו.

סימן שנט

דין רחבה שאחורי הקתים

[רמ"א ס"א]

דיבזמן הנה סתמן מקפין לדינה, כמו שנתבאר לעיל גבי קרפף¹.

1) וכתב שם המשנ"ב (סי' שנח ס"ק טו), שבזמנינו הדבר תלוי לפי מנהג המקומות.

[ביה"ל ד"ה רחבה]

אפלו לבית מקטר².

2) מדבריו נראה שחילק בין קרפף ששיעורו בית סאתים מצומצם שאסור לטלטל ממנו אל הבית, לבין קרפף ששיעורו פחות מבית סאתים שמוותר לטלטל ממנו אל הבית. והחזו"א (א"ח סי' פח ס"ק יח) תמה על דבריו, שלשטות שאסורות בבית סאתים מצומצם, אסור גם אם הוא פחות מבית סאתים, וצ"ח לדברי המשנ"ב לעיל (סי' שנח ס"ק עה ו-עז) שאסור גם בפחות מבית סאתים.

ובשעת הדחק, ראה בביה"ל לקמן (סי' שעב ס"א ד"ה או) שהתיר לטלטל מבית לקרפף ששיעורו בית סאתים, אם הם של אדם אחד או של שני בני אדם שעירבו ביניהם.

[ביה"ל שם]

רקבה שהיא קבית סאתים מקמץ³.

3) ולענין גג, כתב החזו"א (א"ח סי' פט ס"ק י), הובא בשונה הלכות סי' שנח סכ"ג, שאם הוא בולט ממחיצות הבית שאו אין מחיצותיו ניכרות, דינו כרחבה ולא כקרפף [והיינו לשיטת שאין כרמלית מעל עשרה]. ואם אינו בולט, אומרים 'גוד אסיק מחיצתא' [שמחיצות הבית עלות וגודרות על הגג], ונחשב כאילו גם למעלה מוקף לדירה, כמבואר במשנ"ב לקמן (סי' שסב ס"ק כח) לענין ספינה.

סימן שס

דין הקף מחיצות לשבת

[משנ"ב ס"ק א]

במקום ישוב גם כן מקטר עד סאתים¹.

1) ודינם של רבים במקום ישוב, הביא בספר תיקון מבואות (פ"ח הע' 2) את דברי הריטב"א (עירובין יז, א ד"ה איכא) שדין ישוב כדין בקעה, שרק ליחיד לא מועילה מחיצת שתי, אבל לרבים [משלשה ומעלה] מועילה מחיצת שתי גם למקום שגודלו יותר מבית סאתים. מאידך החזו"א (א"ח סי' עז ס"ק ד) כתב, שבישוב דין רבים כדין יחיד, ואין מועילה מחיצת שתי למקום שהוא יותר מבית סאתים גם אם רבים דרים שם, וסיים בע"ע.

[משנ"ב ס"ק ב]

קנים בקרקע פחות פחות משלשה טפחים זה אצל זה².

2) ואם העמיד קנים של שתי, וכל קנה רחב יותר מהפירצה שבצידו,

הלכות שַׁבַּת סִימָן שֵׁם

ביאורים ומוספים

[שו"ע ס"א]

נִשְׁאָר בֵּית סַתִּים פְּנוּיִם⁵.

במחיצת שתי, או שאופן זה גרע משאר המקומות, כיון שבפירצה בקרן זוית לא מועיל עומד מרובה מן התורה, וכמו שכתב החזו"א (שם סי' עב ס"ק א).

[משנ"ב ס"ק ט]

בְּכָל הַשְּׁבֻת¹⁰.

10) ואם היה גוסס בערב שבת ומת בשבת, כתב התוספת שבת (ס"ק ט) שהם אטורים, ואין אומרים בזה 'שבת שהותרה הותרה', כיון שלא היה עומד להתקיים כל השבת. וכן מבואר לקמן (סי' שעא ס"ק לג) לענין עירוב. [אולם הביה"ל (שם ד"ה אחד) כתב שבשעת הדחק גם בגוסס אומרים דין הותרה].

[שו"ע ס"ג]

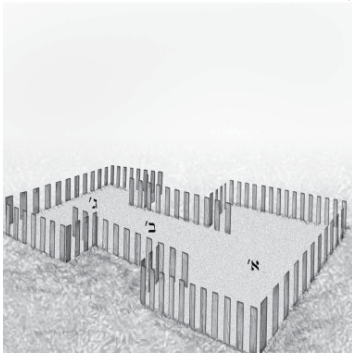
הַיּוֹ שֶׁלִּשְׁאָה וְהַקִּיפּוֹ כֹּל אֶחָד לְעֲצֻמוֹ זֶה בְּצַד זֶה וְנֶחְבּוּ יַחְדָּו¹¹.

11) ואף שלקמן (סי' שסו ס"ב) פסק השו"ע ששיירה שהקיפיה מחיצה אין בני השיירה צריכים לערב ביניהם, כתב בביה"ל שם (ד"ה אבל שיירה) שכאן שכל אחד הקיף מחיצה לעצמו, אף על פי שעשו פתח ביניהם אינם נחשבים מעורבים זה בזה, ולכן צריכים הם לערב, אבל בשיירה שהקיפו סביב כולם מחיצה אחת הם נחשבים מעורבים, ולכן אינם צריכים לערב ביניהם.

[משנ"ב ס"ק יב]

וְהָאֲמָצְעִי קָצָר. כְּנֵה¹².

12) כזה ו

[משנ"ב ס"ק ג]

בְּעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפְּרוֹץ גַּם-כֵּן מְחִיצָה גְרוּעָה מְקַרְי כְּמוֹ בְּשֵׁתִי בְּלֹא עֲרָבִי⁷.

7) ואם יש שתי דפנות שלמות, כתב החזו"א (או"ח סי' עז ס"ק ג) שנראה שגם לדעת הרשב"א והריטב"א אינה נחשבת מחיצה גרועה.

[משנ"ב ס"ק ה]

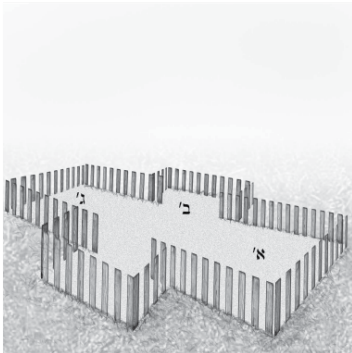
וּמִקַּל מְקוֹם לֹא נֶחְשָׁב כְּכַרְמְלִית גְּמוּרָה שֶׁהָיָה מִתְּרֵי לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר⁸.

8) והחזו"א (או"ח סי' עז ס"ק ג) צידד שמותר להוציא ממנו לכרמלית אחרת, הימיה זאת למה שכתב הביה"ל לעיל (סי' שמו ס"ג ד"ה ומת) שמותר להוציא ממקום שיש לו ג' מחיצות גמורות לכרמלית, אף על פי שמן התורה הוא רשות היחיד גמורה [וראה מה שכתבנו שם].

[ביה"ל ד"ה כגון שתי]

וְשֵׁרֵי לְשִׁלְטַל אֶפְלוֹ מִחֻנְקַת יוֹתֵר מִבֵּית סַתִּים⁹.

9) בטעם דין זה כתב החזו"א (או"ח סי' עז ס"ק ג), שיעקר החילוק בין אם המקום המוקף הוא בית סתים לבין אם הוא יותר מבית סתים הוא בחשיבות ההיקף, ובאופן שעשה שלש מחיצות מעולות שבוה כבר נעשתה לרשות היחיד מהתורה, אלא שמתקנת חכמים צריך לתקן את הרוח רביעית, אין לחלק בין פחות מבית סתים ליותר מבית סתים. והוסיף, שמסתבר שאפילו באופן שיש בג' הדפנות פרצות שדן יותר מ'י' אמות, מועיל לתקן על ידי מחיצה גרועה של שתי לחור, כיון שהעומד מרובה על ידי מחיצה מעולה. ובספר תיקון מבואות (פ"ח הע' 15) הסתפק באופן שבמקום המוקף מחיצות יש פירצה בקרן זוית, האם מועיל לתקנה

הלכות שבת סימן שם

באר הגולה רטו

כ שם בגמרא ג כמו
דבר רב נחמן
ואוקים אמורא עלה
ודש ד שם
ה קורבי משמעות
הגמרא מימרא דרב
גבל י"ו 1 שם י"ו
וכרב הוא, וכן פסקו
רא"ש והרמב"ם פ"ק
טו ז שם צ"ג
ח הרמב"ם בשם
אחרים ורש"י, וכן
פ"ב הרב הסנידי
בשם רש"י, פ"ק
טו ט ש"י, וכן פ"ב
השור י שם בצינת
ונפישו לגלא
כ רש"י א

שתי, (ד) ע"ד סאתים מתר לטלטל בכלו, (ה) מסאתים ואילך אין מטלטלין בו אלא בארבע, (ו) וכן
הדין אם הם (א) שנים. ואם הם שלשה ישראלים, חשובים כשניא גומתר לטלטל בכלו אפלו הוא
גדול הרבה, ויבלבד שלא יקיפו יותר מקדי צרפם, שלא ישאר בית-סאתים פנוי שאין צריכים לו
לתשמיש, אבל אם נשאר בית-סאתים פנוי⁽⁶⁾, אין מטלטלין (ז) בכל המקף אלא בארבע אמות. הבמה
דברים אמורים, (ח) כשהקיפו יותר על שש סאין, אבל אם לא הקיפו יותר על שש (ד) סאין,
אף-על-פי שיש סאתים פנוי, כיון שהם שלשה מתר: הגה אינו יהודי אינו מצטרף לשניא, ויש אומרים דהוא
הדיו קטן אינו מצטרף⁽⁶⁾ (רמב"ם פרק טו): ב והיו שלשה והקיפו כל-צרכם ומת אחד בשבת, מתרים (ט) בכל
השבת, כיון שנקנס השבת בהתר. היו שנים והקיפו יותר מסאתים ונתוספו עליהם בשבת, (י) אסורים,
כיון שנקנס שבת באסור: ג והיו שלשה (יא) והקיפו כל אחד לעצמו זה בצד זה וערכו יחד⁽¹¹⁾, אם
החיצוניים רחבים (יב) והאמצעי קצר, שנמצא האמצעי פרוץ במלואו לחיצונים והחיצונים שיש להם
גפופים עורפים עליו מקל צד, נותנים להם כל-צרכם באמצעי אפלו אם הוא (יג) גדול הרבה, (יד) שאנו
רואים כאלו פלם דרים בתוכו והרי יש שלשה ביחד, הןאף בחיצונים נותנים להם כל-צרכם, דכיון
שנעשו שניא באמצע, הנה לה אנה כחצר לאמצעי. (טו) ויש אומרים שהחיצונים אינם מתרים
(טז) אלא עד סאתים, ואם אחד מהם יותר מסאתים (יז) גם (ט) האמצעי אסור, שהרי הוא פרוץ במלואו.
*ואם החיצונים (יח) פרוצים במלואם לאמצעי והאמצעי מגפף, ויחיד בכל אחד, אין נותנין לכל אחד
(יט) אלא בית-סאתים, ואם אחד מהחיצונים יותר מבית-סאתים (כ) הוא לבדו אסור, ואם האמצעי יותר
מבית-סאתים גם החיצונים אסורים, שהרי הם פרוצים למקום האסור להם; אבל אם אחד בכל אחד
מהחיצונים ושנים באמצעי, או שנים בכל אחד מהחיצונים ואחד באמצעי, נותנין לשני (ו) החיצונים
כל-צרכם, (כא) דחשיבי כל מה שבאמצעי (כב) כאלו הוא בחיצונים. במה דברים אמורים, כשאנים

באר היטב

פחות מג' ערב, כגון שהקיף ג' חבלים פחות פחות מג' והחבלים אסורים, ע"ש: (ט) האמצעי. אבל החיצון השני שרי: (י) החיצונים.
יותר על טפח: (א) שנים. ר"ל דאין נותנין לשניהם אלא סאתים. ועין
ט"ז: (ד) סאין. והט"ז כ' דבכל גנות אם יש יותר מבית-סאתים
לחיצונות, ב"ח, מ"א:

באור הלכה

י"ח * ואם החיצונים פרוצים וכו'. זה הדין הוא לכלי עלמא:

משנה ברורה

בעומד מרבה על הפרץ גם-כן מחיצה גרועה מקרי כמו בשתי
בלא ערב, אבל שארי פוסקים לא התיירו דבר זה וכן בירושלמי
לא משמע הכי, עין שם: (ד) עד סאתים. ועד בכלל, אבל יותר מסאתים לא, (א) אפלו הוא צריר לתשמישו: (ה) מסאתים ואילך.
רוצה לומר, שההקיף הנה מחזיק יותר מבית-סאתים, החמירו כגון ואסור לטלטל בו כמו בשאר פרמלית. (ז) ומכל מקום לא נחשב
כפרמלית גמור שיהא מתר להוציא ממנו לכתמלית אחר⁽⁶⁾, דבאמת רשות-היחיד גמור הוא על-ידי לבדו, אלא שהחמירו בו ה"ל
לכתחלה משום דהוי מחיצה גרועה. ובמחיצות גמורות מתר לטלטל בכלה אפלו הנה מחזיק יותר מבית-סאתים הרבה, דהקפיו לדידה,
שהרי הקיפם לזר בהם בשבת, ואפלו הוא רק על שבת אחת [אחרונים]: (ו) וכן הדין אם הם שנים. ורוצה לומר, דגם כזה
(ס) אין נותנים לשניהם ביחד רק עד בית-סאתים: (ז) בכל המקף, דחשיבנין לכל המחיצה כאלו אינה: (ח) כשהקיפו יותר על
שש וכו'. דשש סאין הוא לשלשה אנשים, לכל אחד בית-סאתים, והם הקיפו יותר כגון שבע ולא הצרכו אלא לחמש, ונשאר
סאתים פנוי, ועל-כן אסור; אבל אם לא הקיפו יותר על שש וכו', כיון דשש הוא השעור לשלשה אנשים, לכל אחד בית-סאתים, לא
מחמירין אפלו נשאר בית-סאתים פנוי. ועין בט"ו ואלה נבה, וכן פ"ב בספר גאון-יעקב, (י) שכל הראשונים חולקין על זה ודעתם
דאף בפחות משש, כל שיש בית-סאתים פנוי, אסור: (ט) בכל השבת⁽¹⁰⁾. ורוצה לומר דוקא לאותה שבת, אבל לשבת אחרת אסור:
(י) אסורים. ורוצה לומר לאותה שבת, הואיל ובתחלת כניסת השבת לא היו אלא שנים, אבל לשבת אחרת מתר: ג (יא) והקיפו
כל אחד וכו'. פרוש, שהקיפו במחיצה גרועה, שתי בלא ערב או ערב בלא שתי: (יב) והאמצעי קצר. פ"ה⁽¹¹⁾: (יג) גדול הרבה.
יותר מבית-סאתים: (יד) שאנו רואים וכו'. שהרי אין מחיצה להצץ בינו לבינם כיון שגפופין להם במלואו: (טו) ויש אומרים
וכו'. (ו) והלכה פדעה מןתא, (ט) ומכל מקום לכתחלה אין פדאי להקל: (טז) אלא עד סאתים. שהרי הם אינם רשות אחד זה עם
זה מפני גפופיהם המפסיקים ביניהם והאמצעי: (יז) גם האמצעי אסור וכו'. אבל החיצון השני שנגדרו שרי, שהרי אינו פרוץ
במלואו והאמצעי [אחרונים]: (יח) פרוצים במלואם וכו'. פ"ה⁽²⁾, שהאמצעי רחב מן שתי החיצונים⁽¹³⁾: (ט) אלא בית-סאתים.
דהחיצונים אינם יכולים להצטרף עם האמצעי ונחשב כאלו פלם דרים בו, שהרי יש בו גפופין המפסיקין ואינו פרוץ במלואו להם, ואף
שהוא יכול להצטרף עם כל אחד מהחיצונים מטעם שהם פרוצים לו במלואו ונחשב כאלו הוא דר ברשותם וכנ"ל, מכל מקום אין בכל
אחד מהם אלא שנים: (כ) הוא לבדו אסור. ולא האמצעי, שהרי הוא מגפף ואינו פרוץ לו, וכל-שכן החיצון השני שהוא רחוק ממנו:
(כא) דחשיבי וכו'. וכמו שבארנו מטעם לעיל בסעיף-קטן יד: (כב) כאלו הוא בחיצונים. ורוצה לומר, עם כל אחד מהחיצונים, אבל
האמצעי אין נותנים לו רק בית-סאתים. וכל זה הוא רק לדעת ה"ש-אומרים, (ט) אבל לדעה הראשונה, כשם שהחיצונים

שער הציון

(א) עלת-שבת, וכן מוכח מלקמה: (ד) תוספת-שבת: (ה) מגן-אברתם וט"ו ואלה נבה ושארי אחרונים: (ו) הרמב"ם והרשב"א והריטב"א, וכן מצאתי
בפרוש רבנו חננאל להקרא שדעתו גם-כן הכי: (ז) שכן דעת הרמב"ם והרשב"א ורבנו יהונתן: (ח) והובא באלה נבה: (ט) מגן-אברתם ואלה נבה וש"א:

ציונים: (1) (2)